

ევროკავშირის დაფინანსებული საჯარო სამსახურების დაძმობილების პროექტი
„ინტერსექტორული თანამშრომლობის შესაძლებლობების მხარდაჭერა კვლევასა და
ინდუსტრიას შორის“

სემინარი „ღია მეცნიერების განვითარება საქართველოში“

კომპონენტი 3 “SRNSFG ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების გაძლიერება საერთაშორისო
კოლაბორაციის გაძლიერების მიზნით“. აქტივობა 3.1.1. “მხარდამჭერი სქემების /
მოსამზადებელი აქტივობების და საერთაშორისო სტანდარტებზე დაფუძნებული
შესაძლებლობების გაძლიერების განხორციელება და მხარდაჭერა

12 ოქტომბერი, 2022, 11:00 – 17:00

თბილისი, საქართველო

შეხვედრის ანგარიში

საქართველოს ღია მეცნიერების ეროვნული პოლიტიკისთვის რეკომენდაციების
პროექტის შემუშავება

ეს პრეზენტაცია შექმნილია ევროკავშირის მხარდაჭერით. მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია
კონტრაქტორი და შესაძლოა, რომ იგი არ გამოხატავდეს ევროკავშირის შეხედულებებს..

რა არის ღია მეცნიერება?

„(...) ღია მეცნიერება განიშარტება, როგორც ინკლუზიური კონსტრუქცია, რომელიც აერთიანებს
სხვადასხვა მოძრაობას და პრაქტიკას და რომლის მიზანია მრავალენოვანი სამეცნიერო ცოდნა
გახადოს ღიად ხელმისაწვდომი და ხელახლა გამოყენებადი ყველასთვის, გაზარდოს სამეცნიერო
თანამშრომლობა, ინფორმაციის გაზიარება მეცნიერებისა და საზოგადოების სასარგებლოდ, და
საზოგადოების აქტორებისათვის ტრადიციული სამეცნიერო საზოგადოების მიღმა გახსნას
მეცნიერული ცოდნის შექმნის, შეფასების და კომუნიკაციის პროცესები. იგი მოიცავს ყველა
სამეცნიერო დისციპლინას და სამეცნიერო პრაქტიკის ასპექტს, მათ შორის საბაზისო და
გამოყენებითი მეცნიერებებს, საბუნებისმეტყველო და სოციალურ მეცნიერებებს და
ჰუმანიტარულ მეცნიერებებს (...)“ (წყარო: UNESCO)

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949/PDF/379949eng.pdf.multi>

რა სარგებელი მოაქვს ღია მეცნიერებას?

მათ შორის:

- „ღია მეცნიერება ზრდის მეცნიერულ თანამშრომლობას და ინფორმაციის გაზიარებას
მეცნიერებისა და საზოგადოების საკეთილდღეოდ;

- ხდის მრავალენოვან სამეცნიერო ცოდნას ღიად, ხელმისაწვდომს და ხელახლა გამოყენებადს ყველასთვის;
- ხსნის მეცნიერული ცოდნის შექმნის, შეფასების და კომუნიკაციის პროცესებს ტრადიციული სამეცნიერო საზოგადოების მიღმა არსებული საზოგადოების აქტორებისთვის“;

(წყარო: UNESCO <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949/PDF/379949eng.pdf.multi>)

სამუშაო შეხვედრის დროს შემუშავდა შემდეგი რეკომენდაციები:

1. ღია წვდომა კვლევის შედეგებზე

- ღია წვდომა პუბლიკაციებზე
- ღია წვდომა კვლევის მონაცემებზე

- პუბლიკაციებსა და კვლევის მონაცემებზე სავალდებულო ღია წვდომა, როგორც გრძელვადიანი მიზანი;
- ღია მეცნიერების კვლევის პოლიტიკის/სტრატეგიის შემუშავება, მათ შორის საავტორო უფლებებისა და IP დაცვის დაზღვევა;
- ეროვნული პლატფორმის/ვებგვერდის შემუშავება საქართველოში ღია მეცნიერების საქმიანობის შესახებ ინფორმაციით;
- ეროვნული პუბლიკაციების და მონაცემთა ინფრასტრუქტურის განვითარება - (სხვადასხვა) ეროვნული OS პლატფორმ(ებ)ის შექმნა, ევროპული კვლევითი ინფრასტრუქტურის დასაკავშირებლად - EOSC;
- შეიმუშავეთ სტრატეგიები, რათა უზრუნველყოთ სამართლიანი (მოდერა, ხელმისაწვდომობა, თავსებადობა, მრავალჯერადი) კვლევის მონაცემები;
- სავალდებულო კვლევის მონაცემთა მართვის გეგმები (DMP), როგორც გრძელვადიანი მიზანი;
- წახალისეთ კვლევის მონაცემების განთავსება საგნებზე-დაფუძნებული და საგან-სფეციფიკურ მონაცემთა საცავებში (NSL, საცავი.);
- ღია ხელმისაწვდომობა კვლევით პუბლიკაციებსა და მონაცემებზე, ჰორიზონტ ევროპისადმი ერთგულების და მისი აქტიური მონაწილეობით ევროპის კვლევის ზონაში (ERA).

2. ღია ინფრასტრუქტურები

- ეტაპობრივად არსებული ინფრასტრუქტურის გახსნა ფართო საზოგადოებისთვის;
- სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული, კეთილსინდისიერების პრინციპების შესაბამისი ეროვნული დონის საცავის შემუშავება;
- პოლიტიკის შექმნა საცავისთვის;
- არსებული სამეცნიერო პუბლიკაციების/თეზისების/დისერტაციების/წინასწარი ბეჭდვითი პუბლიკაციების ერთ საცავში გაერთიანება (მათ შორის დაყოფა საგნობრივ/თემათა სპეციფიკურ ნაწილებად და ა.შ.);
- კვლევით ინსტიტუტებსა და უნივერსიტეტებში არსებული მატერიალური ინფრასტრუქტურის სიაზე წვდომა (შესაძლებლობის შემთხვევაში, ეტიკეტირებულია, როგორც ღია);
- ღია ინფრასტრუქტურის შესახებ ცნობიერების ამაღლება მკვლევარებს, სტუდენტებს, უნივერსიტეტის პერსონალს (და ა.შ.) შორის;
- შექმენით ღია სამეცნიერო ღონისძიებების კალენდარი (ჰემთეგი ან როგორც ეროვნული პლატფორმის/საიტის ნაწილი საქართველოში ღია მეცნიერების აქტივობების შესახებ და ა.შ.).

3. მოქალაქეთა მეცნიერება

- მოქალაქეთა მეცნიერების ეროვნული სტრატეგიის შემუშავება;
- კვლევითი ინსტიტუტების, მკვლევარების, საზოგადოებისა და ბიზნესის მოქალაქეთა მეცნიერების ცნობიერების ამაღლების მიზნით ღონისძიებებისა და კამპანიების ორგანიზება;
- მოქალაქეობრივი მეცნიერების დაფინანსების პროგრამების მხარდაჭერა;
- ეტაპობრივად არსებული ინფრასტრუქტურის გახსნა ფართო საზოგადოებისთვის მოქალაქეობრივი მეცნიერების მიზნებისთვის;
- სკოლებში და უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სასწავლო პროგრამაში ჩართეთ ღია მეცნიერება.

4. ღია განათლება

- ღია საგანმანათლებლო რესურსების (OER) საერთო სტანდარტების დადგენა;
- შექმენით ეროვნული პლატფორმა OER-ისთვის;
- (MES) საავტორო უფლებების შესახებ პოლიტიკის განხილვა, Creative Commons-ის დანერგვა;
- სკოლებსა და უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სასწავლო პროგრამაში ღია მეცნიერების ჩართვა;

5. ღია შეფასება

- სტანდარტული შეფასების პროტოკოლის (SEP) დადგენა ღია მეცნიერებამდე კომპლექტის გაფართოებით; შეფასების კრიტერიუმები კვლევის შედეგების, კვლევის ხარისხის, ალტმეტრიკის შეფასების სისტემის და ა.შ.
- გააუმჯობესოს შეფასების არსებული კრიტერიუმები, რომლებიც ეფუძნება მაღალი ზემოქმედების ფაქტორების პუბლიკაციების რაოდენობას, კარგად დამკვიდრებულ გამოცემლებს და „გამოაქვეყნე ან დაიღუპე“ სისტემას;
- დამოუკიდებლობის პრინციპების შესაბამისად ზოგადი კვლევის შეფასების სისტემების მხარდაჭერა და კვლევის მონაცემების შეფასების სისტემის შემუშავება;
- დააწესეთ მეთოდოლოგია ინსტიტუტებისა და უნივერსიტეტების შესაფასებლად, რომელიც აქცენტს აკეთებს შეფასებაზე ღია მონაცემების და განმეორებადობის ხელშეწყობის გზით და სხვა ღია მეცნიერების ინდიკატორები, როგორცაა მონაცემთა მართვის გეგმები, ნედლი მონაცემების გამოქვეყნების ხელმისაწვდომობა ან გარე გამოყენების მონაცემები.

6. ღია შეფასება

- ღია მეთოდების შექმნა ინფრასტრუქტურის ან/და ღია მეთოდების ინტეგრირება არსებულ კვლევით ინფრასტრუქტურაში;
- მეთოდოლოგიის საგნების კლასიფიკაციის სისტემის შექმნა;
- კვლევით დაწესებულებებში ღია მეთოდოლოგიის ხელშეწყობა;
- მეთოდოლოგიის მეტრიკის შემუშავება.

მონაწილეთა სია:

დაინტერესებული მხარეები:

მარიამ ბეციაშვილი, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;

რუსუდან ჯობავა, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 მირანდა თედაშვილი, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 ანა ფოლადაშვილი, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 ქეთევან გორგაძე, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 ეკატერინე მიქათაუძე, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 ლანა დავითულიანი, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 გიორგი წოწორია, საქართველოს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი;
 ზაზა მარუაშვილი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო;
 მინდია ოკუჯავა, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო;
 თათია მთვარელიძე, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო;
 ლელა მირცხულავა, ჰორიზონტის ევროპის ოფისი (SRNSFG);
 ნინო პავლიაშვილი, საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა;
 ანა ტრაპაიძე, საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა;
 ნინო თვალთვაძე, ქუთაისის საერთაშორისო უნივერსიტეტი;
 ნინო ფარსადანიშვილი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
 ეკა კობრეიძე, სახელობის ევროპული უნივერსიტეტი;

ევროკავშირთან დაძმობილების პროექტის გუნდი:

კატარინა რიეკი, ავსტრიის სამეცნიერო ფონდი;
 რაინჰარდ ბელოცკი, ავსტრიის სამეცნიერო ფონდი;
 ინესე გავარანე, პროექტის რეზიდენტი მრჩეველი